

Kontaktperson
Samhällsbyggnadsavdelningen
Jörgen Dehlin

Näringsdepartementet
N2018-03829-RTS
n.remissvar@regeringskansliet.se
pia.diring@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss angående EU-kommissionens förslag COM (2018) 372-375, 382, 390 och 471-473

Länsstyrelsen Skåne har beretts möjlighet att lämna synpunkter på EU-kommissionens förslag COM (2018) 372-375, 382, 390 och 471-473.

Angående gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden samt Europeiska havs- och fiskerifonden, och om finansiella regler för dessa fonder och för Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för gränsförvaltning och visering

Övergripande

Länsstyrelsen ställer sig mycket positiva till EU-kommissionens ambition att inom budgetramen för 2021-2027 verka för förenklingar. Vi är en projektintensiv organisation och kan bara bekräfta bilden av att EU:s fonder och program idag, i många fall, tyngs av administration och rutiner som gör arbetet onödigt betungande och komplicerat. Den administrativa belastningen gör att projektintressenter idag, i vissa fall, väljer att avstå från deltagande i EU-projekt. Så ska det inte behöva vara.

Vi ser också positivt på att EU-kommissionen, genom subsidiaritetsprincipen, främjar delad förvaltning med medlemsstaterna och att man genom proportionalitetsprincipen väljer att harmonisera regelverken och sätta ett särskilt fokus på klimatfrågorna i alla EU-programmen.

Länsstyrelsen noterar kommissionens förslag att sänka EU-finansieringsgraden för den kategori medlemsstater där Sverige ingår till högst 40%. För att kunna fullfölja viktiga satsningar menar vi att detta bortfall bör kompenseras i motsvarande grad i de nationella anslagen för regional tillväxt.

Länsstyrelsen har uppmärksammat att den europeiska Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling inte inkluderas i förordningen om gemensamma bestämmelser. Länsstyrelsen har sak- och spetskompetens inom det regionala jordbruket och landsbygdsutvecklingen som kan bidra till synergier och ökad integration av stad och landsbygd, som är av vikt för implementeringen av den föreslagna förordningen och dess kopplingar till Jordbruksfonden. Länsstyrelsen vill fortsätta att arbeta med implementeringen av Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling på regional nivå. Det är viktigt att fortsätta samordningen mellan fonderna och Länsstyrelsen kan därför verka som en brygga mellan regionala tillväxtfrågor och landsbygds- och lantbruksfrågor.

Vi ser också positivt på de initiativ i förordningen som innebär att möjligheterna till synergier mellan olika politikområden stärks, särskilt mellan sammanhållningspolitiken och Horisont Europa, liksom mellan fonden för ett sammanlänkat Europa och den gemensamma jordbrukspolitiken. Initiativ av typen Seal of excellence som kan bidra till att stärka regionala innovations-satsningar och möjliggöra en väg in i forskningsprogrammet och därmed ett europeiskt sammanhang är särskilt intressanta.

Det föreslagna europeiska stadsinitiativet, som ska genomföras genom direkt eller indirekt förvaltning av kommissionen, får enligt vår uppfattning, inte utesluta ett samarbetsprogram mellan städer likt URBACT, där den lokala nivån finns företrädda i utformning av prioriteringar och i genomförandet av insatser. Detta bör tas i beaktande inför ett eventuellt beslut om att överföra medel från Europeiska regionala utvecklingsfonden till detta initiativ.

Avdelning II - Strategi

Något vi ser som ett bra exempel på förenklingar är att de 11 tematiska målen för perioden 2014-2020 nu reducerats till 5 politiska mål för åren 2021-2027.

Programperioden 2014-2020 har visat på snabba geopolitiska förändringar (t.ex. de stora flyktingströmmarna 2015); vilket innebär att programperioden 2021-2027 måste ta höjd för en flexibilitet när det gäller anpassning av programmen efter rådande förutsättningar och utmaningar i ett föränderligt Europa.

Avdelning V – Finansiellt stöd

Länsstyrelsen ser gärna en harmonisering vad gäller utformning av ansökningshandlingar och rapporteringsunderlag för de olika fonderna och programmen. Idag har varje fond och program sina egna underlag och e-redovisningssystem. En harmonisering skulle underlätta ansökningsförfarandet och inrapporteringar.

För att ytterligare öka komplementariteten och synergieffekterna anser Länsstyrelsen att möjligheten att kombinera stöd från olika fonder och program gentemot de 5 politiska målen måste utvecklas.

Avdelning VI – Förvaltning och kontroll

För att underlätta "first level control" (FLC) i de olika medlemsländerna anser Länsstyrelsen att Sverige bör verka för att den svenska modellen med en nationell FLC bör implementeras även i de andra EU-länderna. Detta skulle i hög grad bidra till en ökad kostnadseffektivisering.

Avdelning IX – Delegering av befogenheter, genomförandebestämmelser, övergångsbestämmelser och slutbestämmelser

Vi ser det som mycket angeläget att Sverige säkerställer ett fortsatt möjligt svenskt deltagande i programmen Europeiskt Territoriellt Samarbeta (Interreg) och Lokalt Ledd Utveckling (LLU). Dessa program är strategiskt viktiga för att etablera regionalt och lokalt utvecklingsengagemang. Här skapas rent konkret EU-mervärde.

Vi ser positivt på kommissionens ambition att öka satsningarna på innovationer och interregionalt samarbete i Europa, utan geografiska begränsningar, och på utvecklingen av mer handfasta investeringar i demonstrationsprojekt.

Angående förslag om inrättande av Asyl- och migrationsfonden

Vi beklagar att Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF) försvinner i dess nuvarande form. AMIF har för oss varit en central del i vårt arbete med dessa samhällsviktiga frågeställningar. Behovet av integration i olika former i Europa kommer att kvarstå under lång tid framöver och borde vara ett prioriterat område för EU-kommissionen även under kommande programperiod.

Vi ser det som positivt med prioriteringar kring asylfrågan; men i asylprocessen saknar vi ett hälsoperspektiv. Länsstyrelsen har, tillsammans med Region Skåne, under en längre tid haft ett särskilt fokus på detta område. Vi har vid ett flertal tillfällen bjudits in som talare vid europeiska konferenser och då kunnat konstatera att just hälsoperspektivet saknas i många andra europeiska länders arbete med asylfrågan.

Angående förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om särskilda bestämmelser för målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) med stöd av Europeiska regionala utvecklingsfonden och instrumentet för externa åtgärder

8,4 miljarder Euro av Europeiska regionala utvecklingsfonden föreslås anslås till Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg). Detta är minskning från den nuvarande budgetperioden, då 10,1 miljarder Euro är avsatta för detta område (inkl. Storbritannien).

Länsstyrelsen är av uppfattningen att Interreg bör prioriteras inom samhällningspolitiken. Gränsöverskridande samarbete där regioner kommer samman för att hantera gemensamma problem eller utveckla en gemensam potential är ett av de områden inom EU-samarbetet som har det största europeiska mervärdet.

Vi menar därmed att budgetanslaget för europeiskt territoriellt samarbete bör bibehållas på samma nivå som i den nuvarande budgetperioden. Det skulle innebära en total budget på 9,2 miljarder Euro (Storbritannien borträknat) istället för de föreslagna 8,4 miljarder Euro.

Kommissionen föreslår att de nuvarande gränsöverskridande samarbetsformerna ska begränsas till att enbart omfatta regioner med landgräns till varandra. Detta innebär i praktiken att program som South Baltic, Central Baltic och Botnia Atlantica upphör i sin nuvarande form. Detta ställer Länsstyrelsen sig kritiska till.

De nuvarande gränsöverskridande programmen har skapat goda möjligheter för bilaterala projekt i mindre skala för aktörer på regional och lokal nivå. Denna typ av projekt bidrar tydligt till visionen om ett EU nära medborgarna och är därmed en samarbetsform som engagerar och skapar trovärdighet. De programgeografier som finns i den nuvarande budgetperioden har växt fram under lång tid och är väl inarbetade. Större justeringar av geografin bör därför undvikas.

För att värna dessa samarbeten föreslår vi att Sverige verkar för att den nuvarande 150 kilometersgränsen över vatten för gränsöverskridande samarbete bibehålls, alternativt att artikel 44 i förordningen (COM(2018)374) tillämpas, och att det därmed skapas möjlighet för underprogram inom ramen för de transnationella samarbetsprogrammen, i Sveriges fall Östersjöprogrammet.

Angående Europeiska havs- och fiskerifonden och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 508/2014

Övergripande

Inledningsvis vill Länsstyrelsen lyfta fram att fiskeföretagen i Östersjöns hamnar står inför en närmast total utslagning pga. det ensidiga beroendet av torsk.

Torskbeståndet i Östersjön är i obalans med svag tillväxt, sälbeståndet ökar kraftigt sedan många år och omöjliggör fisket med passiva redskap, torsken står under konstant prispress och konsumentguider avråder från att äta torsk från Östersjön. Länsstyrelsens fokus är idag att säkra upp den framtida tillgången till fisken i Östersjön för Östersjöregionens kustkommuner. Det finns en uppenbar risk med nuvarande kvotfördelningssystem, att Östersjöns fisk kommer fångas av fartyg som inte landar fisken i Östersjöns hamnar.

En sådan utveckling skulle beröva regionerna möjligheten att nyttja fisket som ett sätt att utveckla och stärka kustsamhällena längs Östersjökusten. Länsstyrelsen anser med anledningen av denna situationen att kommande stöd inriktas mot åtgärder och investeringar i uppbyggnaden av ett fiske som har en inriktning mot den lokala marknaden.

Hållbarhet, småskalighet, spårbarhet, hög kvalitet, skydd mot predatorer, beredning, är exempel på saker som behöver stimuleras. Likaså är det viktigt att stöd ges till kostnader för att uppfylla EUs krav på kontroll av fisket.

Artikel 15

Länsstyrelsen välkomna kravet på en handlingsplan för småskaligt kustfiske. Det remitterade förslaget ger också möjlighet för adekvata stöd för att gynna utvecklingen av det småskaliga kustfisket. Det krävs dock att Sveriges vid För att denna ska ge önskad effekt krävs dock att det nationella programmet och handlingsplanerna inte väljer bort dessa stödmöjligheter vid den nationella tillämpningen.

Artikel 16

Länsstyrelsen anser inte att utförselkravet under punkt tre är relevant att tillämpa inom det småskaliga kustfisket. Detta krav syftar till att motverka en ökad fiskekapacitet. Motorkapaciteten i det småskaliga fisket har en liten påverkan på fiskekapaciteten och en ökad kapacitet kan behövas av säkerhetsskäl.

Artikel 17 och 18

Sverige bör avstyrka att möjlighet ska ges till ersättning för tillfälligt eller permanent upphörande med fiske. Då Sverige inte beviljar något stöd för detta, så medför beviljandet av detta stöd i grannländerna en konkurrensfördel för dessa gentemot det svenska fisket. Åtgärden motverkar dessutom en kapacitetsanpassning av flottorna i Europa.

Artikel 19

Länsstyrelsen tillstyrker att stöd kan utgå för kostnader förknippade till att uppfylla övervakningen av fisket. Då kostnaden för detta är mer kännbar för det småskaliga fisket bör detta beaktas vid utformningen av det nationella programmet.

Detta yttrande har beslutats av länsöverdirektör Ola Melin och projektutvecklare Jörgen Dehlin, föredragande. I beslutet har även deltagit samhällsbyggnadsdirektör Peter Cavala, enhetschef Åsa Holmbäck Holmér, enhetschef Kerstin Rietz och enhetschef Johan Wagnström.

Ola Melin

Jörgen Dehlin

Beslutet har bekräftats digitalt varför det saknar underskrifter.